

УДК 81'37.161.1.161.2.162.1
DOI: 10.26565/2227-1864-2020-87-02

Комплексний словник сталих сполучень як джерельна база для перекладних лексикографічних праць

Алла Анатоліївна Лучик

*доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри загального і слов'янського мовознавства,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
(вул. Г. Сковороди, 2, м. Київ, 04070, Україна);
e-mail: allal@meta.ua; <https://orcid.org/0000-0002-4218-355X>*

У російській, українській, польській лексикографічній діяльності склалися всі передумови для упорядкування комплексних словників сталих сполучень. Реєстри цих праць у кожній слов'янській лінгвістичній школі повинні будуть формуватися нарізнооформленими одиницями різних типів, які характеризуються цілісністю семантики. Передовсім сюди планується внести еквіваленти слова, фразеологізми, термінологічні сполучення, прислів'я, приказки. Утворені словники відбиватимуть динаміку мовних процесів, оскільки значна частина їхніх реєстрових одиниць мають перехідний статус існування, внаслідок чого зазначені праці виявляються корисними для теоретичного мовознавства. Проте, передовсім, необхідність упорядкування зазначених словників зумовлена практичною діяльністю.

В базових словниках російської, української, польської мов сталі сполучення представлені досить повно, проте підходи їхнього упорядкування виявляються здебільшого зрозумілими лише для фахівців. У користувачів же цих праць виникають суттєві труднощі при пошуку того чи того сталого сполучення. Деяко полегшують цю діяльність спеціалізовані словники нарізнооформлених одиниць, проте й у цьому разі від користувача вимагається певна лінгвістична підготовка.

Упорядкований же за певною концепцією комплексний словник сталих сполучень значно полегшить користувачеві його пошукову, передовсім, перекладацьку, діяльність, яка значно утруднюється відсутністю в реєстрах словників нарізнооформлених одиниць. Стосується це як перекладу з однієї слов'янської мови на іншу, так і подібних дій у сфері слов'яно-германських й, зрозуміло, слов'яно-романських та ін. мов.

У пропонуваній роботі доведено, що упорядковані комплексні словники сталих сполучень у кожній окремій слов'янській мові стануть вагомим джерелом для удосконалення вже створених перекладних паперових і on-line словників.

Ключові слова: словник, комплексний словник сталих сполучень, перекладний словник, on-line словник, реєстрова одиниця, нарізнооформлена одиниця

Лучик А. А. Комплексный словарь устойчивых сочетаний как источник для переводных лексикографических работ

В русской, украинской и польской лексикографической деятельности сложились все условия для создания комплексных словарей устойчивых сочетаний. Реестры этих работ в каждой лингвистической школе должны будут формироваться раздельнооформленными единицами разных типов, характеризующихся целостной семантикой. Прежде всего сюда планируется включить эквиваленты слова, фразеологизмы, терминологические сочетания, поговорки, пословицы. Созданные словари будут отражать динамику языковых процессов, поскольку значительная часть их заголовочных слов имеют переходной статус существования, вследствие чего данные работы окажутся полезными для теоретического языкознания. Однако, прежде всего, необходимость создания данных словарей обусловлена практической деятельностью. В базовых словарях русского, украинского и польского языков устойчивые сочетания представлены достаточно полно, однако подходы к их размещению оказываются понятными преимущественно только специалистам. У пользователей же этих работ возникают существенные трудности при поиске того или иного устойчивого сочетания. В определенной степени облегчают эту деятельность специализированные словари раздельнооформленных единиц, хотя и в этом случае от пользователя требуется определенная лингвистическая подготовка.

Созданный же по определенной концепции комплексный словарь устойчивых сочетаний значительно облегчит пользователю его поисковую, в частности переводческую, деятельность, которая значительно осложняется отсутствием в реестрах словарей раздельнооформленных единиц. Это относится как к переводу с одного славянского языка на другой, так и, безусловно, подобных действий в сфере славяно-германских, славяно-романских и др. языков.

В предлагаемой работе доказано, что созданные комплексные словари устойчивых сочетаний в каждом отдельном языке станут надежным источником для усовершенствования уже созданных переводных бумажных и on-line словарей.

Ключевые слова: словарь, комплексный словарь устойчивых сочетаний, переводной словарь, on-line словарь, заголовочное слово, раздельнооформленная единица

Alla Luchyk. Stable word combinations comprehensive dictionary as a source base for translation lexicographical works

In Russian, Ukrainian, and Polish lexicographical work, all the preconditions for organizing a comprehensive stable word combinations dictionary have been formed. The these works registers in each Slavic linguistic school will have to be formed by various units of different types, which are characterized by the semantic integrity. First of all, it is planned to include word equivalents, phraseological units, terminological combinations, proverbs, sayings. The formed dictionaries will reflect the language processes dynamics because a significant part of their register units have a transitional status of existence, as a result of which this work will be useful for theoretical linguistics. However, first of all, the need of compiling this dictionary is caused by practical activities.

In Russian, Ukrainian, and Polish basic monolingual dictionaries stable word combinations are presented quite fully, but the approaches to their organization are mostly understandable only to specialists. Users of these works have significant difficulties in

finding any stable combination. This activity is somewhat facilitated by specialized dictionaries of various units, but even in this case, the user requires some linguistic training.

Being organized according to a certain concept, a stable combinations comprehensive dictionary will greatly facilitate the user's search, especially translation activities, which are greatly complicated by the lack of dictionary registers for differently formed units. This is true for the translation from one Slavic language to another, as well as similar actions in the field of Slavic-Germanic and, of course, Slavic-Romance languages etc.

In the proposed work it is proved that the compiled complex stable word combinations dictionaries in each separate Slavic language will become an important source for improvement of already created paper and on-line translation dictionaries.

Key words: dictionary, stable word combinations dictionary, translation dictionary, on-line dictionary, register unit, differently formed unit

Сучасна лексикографічна діяльність у колі слов'янських мовознавчих шкіл набула неабиякого розквіту. На підґрунті численних паперових видань найрізноманітніших словників сформовані on-line довідники багатоаспектного спрямування, доступні максимальній кількості користувачів. Для їхнього представлення створюються вже окремі сайти, як, наприклад, це відбувається в Українському мовно-інформаційному фонді НАН України, де створено сайт «Словники України on-line». Генеральний реєстр тут сформований 258 тисячами слів «Орфографічного словника української мови» [9], які взаємодіють з п'ятьма модулями: «Словозміна», «Транскрипція», «Синонімія», «Антонімія», «Фразеологія». Так, наприклад, переходячи до модуля «Словозміна», користувач може отримати дані 2000 парадигматичних класів для всіх відмінюваних повнозначних частин мови з реєстром близько 4 млн. словоформ [1].

В англomовному середовищі сьогодні упорядковуються on-line перекладні словники з багатомільйонним наповненням реєстрів. До однієї із таких праць належить Кембриджський словник, що містить у собі і перекладну частину, у тому числі на три слов'янські мови – російську, польську й чеську [15].

Проте, які б вагомі за наповненням одиниць не були on-line словники, проблема перекладу сталих сполучень у них і досі лишається невирішеною. Наприклад, для перекладу сполучення російської мови *на лету* із семантикою «наскоро, мимоходом; легко, быстро, мгновенно» перекладач google пропонує форму – *on the fly* [5]. Остання ж одиниця у Кембриджському словнику перекладається російською мовою як *летать на стене* (ідіома), *фантастический документальный фильм* (ідіома фільму). Тут реалізується і послівний переклад, якщо ж користувача ситуація не задовольняє, пропонується скористатися «Cambridge Dictionary + Plus» [13], де вже містяться конкретніші переклади, хоча і далеко не точні.

Підібрати відповідник у цільовій мові можна за допомогою введення дефініційної частини словникової статті, якщо стале сполучення внесене до будь-якого лексикографічного джерела тлумачного характеру, як, наприклад, російське *на лету*, але, на жаль, і це не завжди можливе.

Російське стале сполучення *с разбегу* зі значенням «набрал большую скорость; не прекращая очень быстрого движения» має відповідник у польській мові – *z rozbiegu*. Перекладач google для російської одиниці пропонує англійський відповідник *with a run*, а для польської – *from the run*. Кембриджський словник до цих двох сполучень перекладу не подає, проте пропонує звернутися до ідіоми *with a bang*, яка перекладається російською і польською, відповідно, *лопнуть (о предприятии, деле)* та *odejść z trzaskiem* [15]. Зрозуміло, що обидві пропозиції не є точним перекладом російського і польського сполучення.

Не викликає сумнівів, що більшість on-line словників є сучасною презентацією багатомовної лексикографічної діяльності учених-мовознавців, поставленої на рейки комп'ютерно-інформаційних технологій. При переході традиційної лексикографії у цифровий формат виникає низка проблем. Авторами монографії «Тлумачна лексикографія» визначаються чотири найважливіші з них: проблема оновлення фундаментальних лексиконів, проблема використання автоматичного опрацювання нагромадження потужного загальнокультурного потенціалу, проблема застосування словників для формування лінгвістичних компонентів концептографічних систем представлення знань та використання у засобах knowledge mining і, нарешті, подолання «вавилонського синдрому», власне, вирішення значного кола питань щодо багатомовності [2, с. 8–9].

Відзначимо, що, на жаль, жодна із цих проблем остаточно не вирішиться, якщо лінгвістами не буде розв'язане питання лексикографування сталих сполучень, на якому ми наголошували у попередніх працях (див. [2]). У базових тлумачних словниках слов'янських мов приділена серйозна увага найрізноманітнішим видам нарізнооформлених одиниць, проте всі вони розміщені у так званій позаромбовій зоні під тим словом, яке у цьому виразі є найбільш значущим. Ця зона, хоча і називається переважно «фразеологією», містить різні типи сталих сполучень. Про складність пошукової діяльності стосовно цих одиниць йшлося у нашій розвідці (див. [16]). Наприклад, у передмові до «Словаря русского языка» зазначається: «Окрім власне фразеологічних зворотів, у Словнику подаються також: а) словосполучення, що виступають у ролі прислівників, прийменників, сполучників (наприклад: *без удержу, в силу, при помощи, тем не менее* і под.), б) стійкі сполучення, що становлять широковживані назви й терміни (*железная дорога,*

габаритные ворота, магнитное поле і под.)» [7, с. 9] (тут і далі переклад мій. – А. Л.).

Дещо іншим шляхом ідуть укладачі «Uniwersalnego słownika języka polskiego», які розміщують нарізнооформлені структури після реєстрового слова у такій послідовності: термінологічні сполучення, фразеологізми і прислів'я. Якщо ж реєстрова одиниця багатозначна, то сталі сполучення вносяться за тим значенням, що є для нього найближчим [17, с. 21].

На сьогоднішній день словником, де максимально розведені види сталих сполучень, лишається «Словник української мови» у 20-ти томах, у якому виділені зони: стійких словосполучень, тобто усталених у своєму лексичному поєднанні зворотів, еквівалентів слова, термінологічних словосполучень і фразеологізмів [8, с. 24–25].

Аналіз лише трьох базових словників російської, української і польської мов висвітлює низку проблемних питань, пов'язаних зі шляхами лексикографування сталих сполучень у спосіб максимально доступний для користувача, для використання у засобах knowledge mining, а також для перекладацької діяльності. Одним із перших постає питання обсягу нарізнооформлених сталих одиниць, другим – уніфікація термінологічного визначення для кожного їхнього різновиду, третім – місця у складі словникової статті, четвертим – алгоритму дефініювання.

З низки поставлених питань впливає висновок про необхідність укладання комплексних словників сталих сполучень для кожної окремої мови з проєкцією їхнього подальшого перекладу на цільову (цільову) мову (мови). При цьому, очевидно, важливим виявиться орієнтація укладачів на сьогоднішні реалії, тобто перенесення словника нового типу у цифровий формат, що вже потребує співпраці з представниками комп'ютерної лексикографії, які володіють «сумою знань та умінь, нетипових і незвичних для попереднього періоду розвитку лексикографічної науки й практики» [2, с. 10]. Доводиться констатувати, що як би мовознавці не заперечували, правдивим виявляється, принаймні, для лексикографічного напрямку, твердження про те, що лінгвістика, яка посідає одне з центральних місць у колі гуманітарних наук, «об'єктивно все більше еволюціонує до царини традиційно технологічних наук», а якщо це так, «то й сама організація наукових досліджень та розробок у цій галузі мусить будуватися на принципах технологічних» [10, с. 6].

Якщо виходити з розуміння найзагальніших завдань лінгвістичних словників як таких, що прагнуть до повного опису й упорядкування структури мови, то комплексні словники сталих сполучень покликані заповнити лакуни у лексикографуванні мовної системи, довівши цей процес до максимально повного представлення

усіх її одиниць, як цілісних, так і нарізнооформлених.

До одного з основних принципів сучасної лексикографії належить орієнтація на користувача. Комплексний словник сталих сполучень призначатиметься як для лінгвістів – фахівців у галузі рідної мови, викладачів мови, студентів, школярів, так і перекладачів, які щоденно стикаються з проблемою перекладу тих чи тих сталих сполучень. Зазначена праця слугуватиме вагомим джерельною базою для створення двомовних словників.

Тип словника мотивує вибір одиниць, які мають увійти до його реєстру. Виходячи з назви словника, першочерговими ознаками реєстрових одиниць повинні бути такі властивості їхньої форми вираження, як нарізнооформленість, а внутрішньої організації – цілісність значення. За такими характеристиками, принаймні, у слов'янських лінгвістичних школах виділяються кілька типів усталених сполучень: фразеологізми, порівняльні звороти, еквіваленти слова, термінологічні сполучення, прислів'я, приказки, власні назви. Більшість цих нарізнооформлених структур на тих чи інших правах увійшли до складу як базових, так і спеціалізованих словників, в останніх з яких їм переважно і відводиться статус реєстрових одиниць. В англомовних лексикографічних працях усі види сталих сполучень здебільшого кваліфікуються як ідіоми [12; 13], тобто тут вже відбувся синтез нарізнооформлених одиниць, виопрацьовані шляхи їхнього представлення у словниках різних типів.

Обсяг реєстру комплексних словників сталих сполучень слов'янських мов повинен прагнути до максимального представлення нарізнооформлених одиниць, проте, очевидно, це завдання майбутнього, оскільки вже на початкових стадіях формування словника лексикографи матимуть справу з практично необмеженим масивом одиниць, що спонукатиме до здійснення своєрідної фільтрації сталих сполучень. Якщо при доборі базових словників така процедура звичайно спирається на статистичний критерій, застосований до лексичних одиниць, то при формуванні інвентарю окремих типів сталих сполучень такий підхід виявляється не завжди раціональним. Очевидно, через ці фільтри доцільно буде провести фразеологізми, порівняльні звороти, термінологічні сполучення, прислів'я, приказки, як це, наприклад, здійснюється у базових словниках слов'янських мов, до заромбової частини яких внесені лише найуживаніші з цього складу одиниць.

Проте граматичні нарізнооформлені одиниці, тобто еквіваленти слова, під якими услід за Р. П. Рогожниковою нами розуміються такі сталі «сполучення, які характеризуються стійкістю, єдністю значення, здебільшого постійною, незмінною формою. В мовленнєвому потоці еквіваленти слова становлять цілісну одиницю і стосовно наголосу, звичайно вони мають один словесний наголос» [6, с. 4], потребують максимально повного представлення у нового типу

лексикографічній праці. Більшість зазначених сполучень, окрім прислівникових еквівалентів, укладачі «Объяснительного словаря русского языка» [3] номінували як структурні слова, що «формують реляційну, синтаксичну і модальну структуру тексту» [3, с. 6]. Отже, без цих одиниць часом виявляється неможливим розуміння тексту і, тим більше, його переклад на цільову мову, що, беззаперечно, і досі утруднює роботу автоматизованим системам перекладу, більшість з яких враховує морфологію мови. Еквіваленти слова, на відміну від інших типів сталих сполучень, мають граматичні ознаки прислівникового, займенникового класу одиниць, а також функціонують як нарізнооформлені прийменники, сполучники, частки, вигуки, модальні слова. Якщо людина має відчуття, усвідомлення загального смислу тексту, то проблема структурних його елементів вирішується більш-менш точно, однак у програм-перекладачів ці ознаки поки що відсутні, тому для них рівною мірою важливими стають усі компоненти тексту, як повнозначні, так і ті, що мовознавці відносять до інших категорій слів.

Різноманіття сталих сполучень, різнобій щодо номінацій, підходи, принципи, способи лексикографування цих одиниць викликають

неабиякі труднощі як у професійних, так і у користувацьких колах. Тому для укладання такого словника першочерговим завданням буде створення його метамови, складного за своєю організацією фрагменту мови, «в якому виявляються розбіжності у гносеологічних настановах між окремими науковими напрямками. Тому навіть близькі за значенням слова не можуть використовуватися незалежно від їхнього осмислення у загальній системі певного світогляду» [11, с. 297].

Хоча перед упорядниками комплексного словника сталих сполучень уже постають й інші складні завдання, розв'язання яких пов'язане із розробкою як власне структури словника, так і словникової статті, способів розкриття семантики реєстрових одиниць, системи посилань, принципів відбору джерел, ілюстративного матеріалу до його укладання, критеріїв упорядкування реєстрових одиниць та ін., у російській, українській і польській наукових лінгвістичних школах склалися всі передумови для його укладання. Комплексний словник сталих сполучень, більшість з яких є відбиттям динаміки мовної системи, буде важливим джерелом як для подальшого розвитку лексикографічної, зокрема перекладацької, діяльності, так і теоретичного осмислення мовних процесів, які приводять до появи семантично цілісних, але нарізнооформлених одиниць.

Література

1. Інтегрована лексикографічна система «Словники України» / Український мовно-інформаційний фонд. URL: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/?fbclid=IwAR3yNcf7ZOObV53iEThePSNEW9liUlWss6sYWixFI97n1dBAs0TGPstXDyc> (дата звернення: 20.09.2020).
2. Лінгвістично-інформаційні студії: праці Українського мовно-інформаційного фонду НАН України: у 5 т. Т. 3: Тлумачна лексикографія. Кн. 1: Словник української мови у двадцяти томах / В. А. Широков та ін. Київ: Український мовно-інформаційний фонд НАН України, 2018. 276 с.
3. Морковкин В. В., Луцкая Н. М., Богачева Г. Ф. та ін. Объяснительный словарь русского языка: структурные слова: предлоги, союзы, частицы, междометия, вводные слова, местоимения, числительные, связочные глаголы. Москва: Астрель: АСТ, 2002. 432 с.
4. Лучик А. А. Лексикографічний опис сталих словосполучень: проблеми і перспективи. *Магістеріум: Мовознавчі студії*. Вип. 50. Київ, 2013. С. 47–49; Лучик А. А., Козловський С. Про деякі проблеми української перекладної лексикографії. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки Волинський національний університет ім. Лесі Українки*. Серія: Філологічні науки: Мовознавство. Луцьк. Т. 2. Ч. 2. 2011. С. 4–9.
5. Перекладач Google. URL: <https://www.google.com> (дата звернення: 20.09.2020).
6. Рогожнікова Р. П. Словарь эквивалентов слова: наречные, служебные, модальные единства. Москва: Рус. яз., 1991. 254 с.
7. Словарь русского языка: в 4-х т. / гл. ред. А. П. Евгеньева. Москва: Русский язык, 1987. Т. 1. 696 с.
8. Словник української мови: у 20 т. / відп. ред. В. М. Русанівський. Київ: Наук. думка. 2010. Т.1. 911 с.
9. Чумак В. В., Шевченко І. В., Шевченко Л. Л. та ін. Український орфографічний словник української мови. Вид 9. Київ: Довіра, 2009. 1011 с.
10. Широков В. А. Інформаційна теорія лексикографічних систем. Київ: Довіра, 1998. 331 с.
11. Языкознание. Большой энциклопедический словарь / гл. ред. В. Н. Ярцева. Изд. 2. Москва: Большая Российская энциклопедия, 1998. 685 с.
12. Ayto J. Oxford Dictionary of English Idioms. URL: https://www.amazon.com/Oxford-Dictionary-English-Idioms-Reference/dp/019954378X#reader_01995437X (дата звернення: 20.09.2020).
13. Cambridge Dictionary +Plus. URL: <https://dictionary.cambridge.org/ru/plus/> (дата звернення: 20.09.2020).
14. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/eng/> (дата звернення: 20.09.2020).
15. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/English-Russian-English-Polish-English-German> (дата звернення: 20.09.2020).

16. Luchyk A. Interpretation of Ukrainian and Polish Adverbial Word Equivalents Form and Meaning Interaction in National Explanatory Lexicography. *Cognitive studies / Etudes cognitives*/. Warszawa, 2015. URL: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/> DOI 10.11649/cs.2013.018 (дата звернення: 20.09.2020).
17. Uniwersalny słownik języka polskiego PWN: T. 1–4 / ed. S. Dubisz. Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN, 2008. T. 1. 1316 s.

References

1. Intehrovana leksykohrafichna systema «Slovnky Ukrainy» / Ukrainyskyi movno-informatsiinyi fond. URL: <http://icorp.ulif.org.ua/dictua/>: explanatory dictionary of Ukraine (data zvernennia: 20.09.2020).
2. Linhvistychno-informatsiini studii: Pratsi Ukrainskoho movno-informatsiinoho fondu NAN Ukrainy: u 5 t. T. 3: Tlumachna leksykohrafiia. Kn. 1: Slovnyk ukraïnskoi movy u dvadtsiaty tomakh / V. A. Shyrovok ta in. Kyiv: Ukrainyskyi movno-informatsiinyi fond NAN Ukrainy, 2018. 276 s.
3. Morkovkin, V. V., Lutskaia N. M., Bogacheva G. F. ta in. Ob"yasnitel'nyj slovar' russkogoazyka: strukturnye slova: predlogi, soyuzy, chastitsy, mezhdometiya, vvodnye slova, mestoimeniya, chislitel'nye, svyazochnye glagoly. Moskva: Astrel': AST, 2002. 432 s.
4. Luchyk A. A. Leksykohrafichniy opys stalykh slovopoluchen: problemy i perspektyvy. Mahisterium: Movoznavchi studii. Vyp. 50. Kyiv, 2013. S. 47–49; Luchyk A. A., Kozlovskiy S. Pro deiaki problemy ukraïnskoi perekladnoi leksykohrafiï. Naukovyi visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky Volynskiy natsionalnyi universytet im. Lesi Ukrainky. Serii: Filolohichni nauky: Movoznavstvo. Lutsk. T. 2. Ch. 2. 2011. C. 4–9.
5. Perekladach Google. URL: <https://www.google.com> (data zvernennia: 20.09.2020).
6. Rogozhnikova R. P. Slovar' ehkvivalentov slova: narechnye, sluzhebnye, modal'nye edinstva. Moskva: Rus yaz., 1991. 254 s.
7. Slovar' russkogoazyka: v 4-kh t. / gl. red. A. P. Evgen'eva. Moskva: Russkij yazyk, 1987. T. 1. 696 c.
8. Slovnyk ukraïnskoi movy: u 20 t. / vidp. red. V. M. Rusanivskiy. Kyiv: Nauk. dumka, 2010. T. 1. 911 s.
9. Chumak V. V., Shevchenko I. V., Shevchenko L. L. ta in. Ukrainyskyi orfohrafichniy slovnyk ukraïnskoi movy. Vyd 9. Kyiv: Dovira, 2009. 1011 s.
10. Shyrovok V. A. Informatsiina teoriia leksykohrafichnykh system. Kyiv: Dovira, 1998. 331s.
11. Yazykoznanie. Bol'shoy ehntsiklopedicheskij slovar' / gol. red. V. N. Yartseva. Vid 2. Moskva: Bol'shaya Rossijskaya ehntsiklopediya, 1998. 685 s.
12. Ayto J. Oxford Dictionary of English Idioms. URL: https://www.amazon.com/Oxford-Dictionary-English-Idioms-Reference/dp/019954378X#reader_019954378X (data zvernennia: 20.09.2020).
13. Cambridge Dictionary +Plus. URL: <https://dictionary.cambridge.org/ru/plus/> (data zvernennia: 20.09.2020).
14. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/engl/> (data zvernennia: 20.09.2020).
15. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/English-Russian-English-Polish-English-German> (data zvernennia: 20.09.2020).
16. Luchyk A. Interpretation of Ukrainian and Polish Adverbial Word Equivalents Form and Meaning Interaction in National Explanatory Lexicography. *Cognitive studies/ Etudes cognitives*/. Warszawa, 2015. URL: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/> DOI 10.11649/cs.2013.018 (data zvernennia: 20.09.2020).
17. Uniwersalny słownik języka polskiego PWN: T. 1–4 / Ed. S. Dubisz. Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN, 2008. T. 1. 1316 s.

Лучик Алла Анатольевна, доктор филологических наук, профессор, профессор кафедры общего и славянского языковедения, Национальный университет «Киево-Могилянская академия» (ул. Г. Сковороды, 2, Киев, 04070, Украина); e-mail: allal@meta.ua; <https://orcid.org/0000-0002-4218-355X>

Alla Luchyk, Doctor of Philology, Professor, Professor of the Department of General and Slavic Linguistics, National University „Kyiv-Mohyla Academy” (Str. G. Skovorody, 2, Kyiv, 04070, Ukraine); e-mail: allal@meta.ua; <https://orcid.org/0000-0002-4218-355X>